

Huvudman

Kalmar kommun
kommun@kalmar.se

Beslut

Datum 2025-02-12

Dnr SI 2025:288

Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Smedbyskolan i Kalmar kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kalmar kommun att senast den **14 april 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärd avseende brister rörande användning av elevdatorer enligt lärarens instruktioner. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Kalmar kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Kalmar kommun ska vidta följande åtgärd

Användning av elevdatorer enligt lärarens instruktioner

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 14 mars 2025 klargöra skyldigheten för personal och elever att elevdatorer endast får användas i undervisningen enligt lärarens instruktioner, eller om de utgör extra anpassningar alternativt särskilt stöd, eller om det annars finns särskilda skäl. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 4 a § skollagen)

Område utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan kommunikationsutrustning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:288) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt lärarens instruktioner.

Tillsynen har genomförts genom besök i skolenheten den 14 januari 2025. Som en del av tillsynen har lektionsobservationer, samtal med lärare och en intervju med rektorn genomförts. Vidare har dokumentation granskats, bl.a. ordningsregler och skolenhetens skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Användning av elevdatorer enligt lärarens instruktioner

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har under tillsynsbesöket genomfört fyra lektionsobservationer. Av samtliga fyra observationer noteras inga elever som använder mobiltelefoner i undervisningen. Av två observationer framgår att eleverna endast använder datorer enligt lärarens instruktioner.

Under två av de observerade lektionerna använder flera elever sina datorer till Youtube och spel utan koppling till undervisningen i några minuter vardera och en elev tittar på Youtube under en hel lektion. En lärare agerar inte alltid utifrån att elever använder sin dator till annat än undervisning. I efterföljande samtal med läraren, framgår att läraren tidigare informerat eleverna om att de ska ha sina datorer hopfälda vid inledningen av lektionen. Av flera samtal med lärare i anslutning till lektionsobservationerna framgår att det i regel finns enstaka elever som använder sin dator till annat än undervisning under lektionerna utan att läraren gett instruktion om det.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid undervisning endast får användas enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande. Det innebär att privat användning som huvudregel inte är tillåten och det gäller oavsett om det är av skolan tillhandahållen elektronik eller en elevs privata utrustning. Ett eventuellt användande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska därmed utgöra ett medel i undervisningen för att utveckla eleverna mot utbildningens mål. Utgångspunkten är att läraren ger generella instruktioner. Lärarens instruktion behöver dock inte vara samma för alla elever. Elever kan arbeta med olika uppgifter och utifrån det pedagogiska syftet kan elever som arbetar med en viss typ av uppgifter få använda mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning medan andra som arbetar med andra uppgifter inte får det. Enligt första stycket andra punkten ska det även vara möjligt att använda mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning om användningen sker som en extra anpassning eller särskilt stöd enligt 3 kap. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller lagens krav avseende användandet av mobiltelefoner och datorer i undervisningen enligt lärarens instruktioner. Tillsynen visar att det förekommer att elever under lektionstid använder sina mobiltelefoner eller datorer till annat än vad som framgår av lärarens instruktioner. Att datorer och mobiltelefoner inte används enligt lärarens instruktioner leder till att eleverna distraheras från skolarbetet och ägnar sig åt annat än arbetsuppgifterna, vilket i sin tur riskerar att påverka deras kunskapsutveckling negativt.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Kalmar kommuns verksamhet vid Smedbyskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller användning av elevdatorer enligt lärarens instruktioner. Det finns därför skäl att förelägga Kalmar kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Område utan konstaterade brister

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket efterfrågat och tagit del av skolenhetens rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt skolenhetens ordningsregler. Av intervju med rektorn framgår att tidigare rektor fattat beslut om rutinen. Av skolans rutin framgår att elever ska lämna in sina mobiltelefoner till undervisande lärare i samband med dagens första lektion. Vidare framgår att mobiltelefonerna ska återlämnas till eleverna av undervisande lärare efter att skoldagens sista lektionen är avslutad. Av rutinen framgår även att mobiltelefonerna ska vara avstängda och att de ska placeras i ett mobilhotell som är uppmärkt för varje elev efter klasslista. Mobilhotellet förvaras inlåst i avsett rum under dagen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan

elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Josefina Engdahl

Föredragande
Signerat av: Josefina Engdahl